

İnsanın câmiyeti ve şecere-i kâinatın en münevver meyvesi olması meselesini detaylı olarak izah eder misiniz?

İnsanın camiiyeti denilince öncelikle bütün esmâya mazhar olması anlaşılır.

“Semâyı dinle. Nasıl 'Yâ Celîl-i Zülcemâl' diyor. Ve arza kulak ver. Nasıl 'Yâ Cemîl-i Zülcelâl' diyor. ... Ve insan olan bir insandan sor. Bak, nasıl bütün esmâ-i hüsnâyı okuyor ve cephesinde yazılı; sen de dikkat etsen okuyabilirsin.”(1)

İnsan bu noktada meleklerden de çok ileridir. Zira onlarda tecelli etmeyen Rezzâk, Şâfi, Ğaffar, Tevvâb gibi birçok esmâ insanda tecelli eder. Ağacın bütün özelliklerinin meyvesinde ve çekirdeğinde toplanması gibi, kâinat ağacının tümünde tecelli eden bütün isimler de insanda tezahür ederler. Hatta insan bu noktada kâinatı çok gerilerde bırakır.

İnsanın kâinata meyve olması birçok Risalede önemle nazara verilir. Tâ ki bu büyük mahiyetin sahibi kendini küçük şeylerde boğmasın, Hâlık'ına küllî mânâda şükür ve hamd etsin.

Şualarda, insanın değişik yönlerini nazara veren uzunca bir tarif cümlesi şöyle başlar:

“İnsan şu kâinat ağacının en son ve en cemiyetli meyvesi, ve hakikat-ı Muhammediye Aleyhissalâtü Vesselâm cihetiyle çekirdek-i aslîsi, ve kâinat Kur'ân'ının âyet-i kübrası,..”(2)

Yine muhtelif Risalelerde nazara verildiği gibi, her insanın; **“ruhu âlem-i ervahtan, hafızası Levh-i Mahfuz'dan, hayali âlem-i misâlden haber verir. Kemikleri taşlardan, etleri topraklardan, his dünyası meleklerden, vücudundaki muhtelif akıntılar nehirlerden haber verirler.”**
(3)

Dipnotlar:

-
- (1) bk. [Sözler, Yirmi Dördüncü Söz, Birinci Dal.](#)
(2) bk. [Şualar, On Birinci Şua, Yedinci Mesele.](#)
(3) bk. [Lem'alar, Otuzuncu Lem'a, Altıncı Nükte \(Haşiyeye\).](#)